

BUDA-PESTA

19 Maiu. st. v.

31 Maiu. st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 20.

Anulu X.

1874.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

P e m u n t e.

I.

O! . . . inima ranita, mai stai, te odihnesce,
Resufla-aici in pace, durerile uitandu!
Si tu, o! alu meu sufletu, din sboru-ti te opresce
Aici, pe asta stanca, eterulu atintindu! . . .

Din asta cale scurta, ce duce la vecia,
In care nu'talniramu nici pace, nici amoru;
Nici di de fericire, nici di de veselie:
Aicea, ca vulturulu, opresce alu teu sboru!

Ca-ci nu te va atinge nici ur'a, nici orbirea,
Nici glori'a, marirea, nici cugetulu celu, reu.
In stanca e puterea, in venturi e marirea;
Si nu vedemu pe nimeni de catu pe Dumnedieu!

A soarelui lumina cu dragu me incaldiesce,
A ventului suflare me face se traescu;
Alu floroii profumu dulce me mbeta, me rapesce,
Si aerulu celu liberu puterile-mi marescu.

Aici nu vedu legi rele, de omeni inventate,
Ce sfasie p'alti omeni si face slavi din frati;
Nici vitiu, nici durere, nici cruda nedreptate,
Nici schimburi, nici marire, nici lasi, nici scelerati.

Aici se vedu, s'amestecu ideia si simtire;
Vieta se adapa din cup'a cu nectaru,

Si sufletulu, ca siomulu, rotindu a sa privire,
In facia-i intelvesce alu sfereloru otaru;

Si liberu d'ori ce lanturi se zita'n melancolie,
Ca-ci gandulu seu in pace, placutu, blandu si se-
ninu,

Bogatu de dulci ilusii, d'amoru, de fericire,
E sacru ca credinti'a, e mare, e divin.

Aici dureri amare nu potu ca se strabata,
Ca-ci inim'a e rece, e lutu nesimtitoru,
Ca florea care cresce p'o cremene uscata,
Ca ap'a care curge, ca ventulu trecetoru.

Nu pentru c'alu meu sufletu e tielinosu, e tare,
Ci pentru ca aicea unu cantu melodiosu
S'amesteca cu vieta, si inim'a-mi tresare
Ca florea ce-o saruta zefirulu recorosu.

Natura, o! natura! Tu templu de lumina!
Totu omulu cu credintia la tine-a alergatu,
Prin tine, catra ceriuri, se pleca, se inclina
Totu sufletu 'n durere, debilu, infortunatu.

II.

Gandirea mea se'naltia, si plina d'admirare
La port'a de vecia si-curma alu seu sboru;
Ea semena cu stanc'a ce se inaltia 'n mare,
Batuta totu-de-una de valulu trecetoru.

Si sufletu-mi in taina, privesce, meditéza!
 Afntu a mea privire spre ceriuri, spre pamentu;
 Vedu tronul-Eternității de focu cum schinteiéza,
 Audu venindu pe venturi alu angeriloru cantu.

Ah! . . . Vin'o scumpa musa, acórda a mea lira,
 Si-unu imnu de multiamire la ceru sè inaltiamu;
 Unu sufletu te 'nsotiesce, natur'a te inspira:
 Aici numai, in pace, putemu sè ne rugâmu! . . .

„Inalta provedintia, fintia creatória,
 De care nici odata eu nu m'am indoitu;
 Tu ce ai facutu cerulu si-ai pusu lumina 'n sóro,
 Ai regulatu natur'a si cursu-i nesfirsitu;

Tu care c'o vointia schimbi chinu'n veselía,
 Si umbr'a indoielii din sufletu ai gonitu;
 Tu secet'a campiei o schimbi in rodnicia,
 Si mórtea 'ntr'o viétia eternu, fara sfirsitu!

La tine se inaltia si sufletu si simtíre,
 Pe tine te saluta cu dragu inim'a mea:
 Te róga sè-i curmi, Dómnne, durere, chinuire,
 Si liniscea si pacea sè locuiesca 'n ea! . . .

III.

Lasati-me aicea, lasati-me in pace,
 S'audu ventulu cu stânca cum siueru, cum vor-
 bescu;
 Sè vedu torentu'n cursu-i cum arborulu desface,
 S'ascultu la ríuletia granitulu cum isbasu.

Sè vedu cum se inaltia Bucegi 'n departare,
 Si campulu cum se'ntinde sub ochi ca unu covoru;
 S'audu ca Pitagora a sferiloru cantare,
 Sè urmarescu cu ochii vulturu 'ntr'alu seu sboru.

Aici, sub aste umbre de fagi, pestanci betrane,
 Sè stau resmatu de stanc'a de care s'au resmatu,
 In timpii de mari fapte, ostirile romane,
 Si la marirea tiei sè cugetu ne'ncetatu;

Sè-mi spuie aste stance maririle trecute,
 Si aste perfésie câtu sange le-a rositu;
 Strabunii cum in lupte, prin aste vâi tacute,
 In gloria, marire, viétia si-au sfirsitu.

Esiti, maretie umbre! si aretati la lume
 Ce este libertatea, virtuti si vitejii;
 Urmasiloru le supunoti aceste sacre nume,
 Cà-ci fara nici o grije trecu morti intre coi vii!

Voi pretiuiti o! umbre, in inimile june,
 Mai multu de câtu toti viii ce asta-di i vedemu
 Umblându prin mari palate, traindu in moliciune,
 Si'n asta trista stare ne lasa sè zacemu.

Lasati-me aicea. — Ilusi'a frumósa
 Nu voiu sè mi se pérda din sufletu-mi sdrobotu;
 S'arunc a mea 'ndoiéla in nóptea negurósa,
 Sè moru eu-a mea credintia retrasu si liniscitu.

De ce sè mai m'amestecu cu inimi impetrite,
 Cu suflete 'njosite, cu sclavi si cu tirani,
 Cându vulturu, fíore, stanca, mi-suntu mie iubite,
 Si n'am de cercetare de câtu trecuti-mi ani?

(Pentelen, 1862).

I. C. Fundescu.

Contes'a Cornarini.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Una din aceste persóne e dragalasi'a Si-
 donia, care in vila purtá numele „Pepita.“ —
 Partnerulu ei erá tinerulu proprietariu Con-
 stantulu, unu amicu intimu alu contesei Clelia
 Cornarini.

Dóue fíntie frumóse; dóue fíntie a-
 moróse!

Erau june; erau indestulate; surisulu li
 erá vorbitoriu si simtiulu idealu alu fericirii
 luciá ca o raza lina in ochii loru candu se in-
 telniau.

Langa parchi'a acést'a vedemu pe conte-
 s'a Clelia siedindu pe o sofa, éra de drépt'a ei
 ocupá locu unu preotu venerabilu, a carui peru
 si barba erá deja de totu alba.

Ei vorbiau incetu, cà-ci tem'a li erá tris-
 ta, si de mai multe minute incetara de totu.

In precurgerea minuteloru contes'a si-re-
 culese ideile si incepù firulu conversării intr'
 unu limbagiu germanu, ce suná de totu
 strainu.

— Domnule parinte, eu credu cà nici o
 tristétia mai mare nu póte esiste pentru nisce
 parinti, decâtu nefericirea prunciloru; ea rupe
 fara crutiare din anima si sufletu. — Majorulu
 mi-a spusu multu din partea acést'a trista a
 vietii dvóstre si eu am vediutu cà sunteti ne-
 fericiti.

— O! contesa, si candu nu sefi de ce na-
 tura e nefericirea, e mai durerosu, cà-ci nu
 poti da mangaiere séu ajutoriu. Odata eramu
 noi asié de indestulati cu sórtea, cum numai
 se afla pucini. Vér'a câtu e de lunga petrecea
 majorulu cu socí'a lui — care mi-e unic'a sora
 — la noi, si dílele mari abié ne ajungeau pen-
 tru serbatorile campesci. Tómn'a reveniá fiulu

nostru pe durat'a ferieloru a casa si serbàrile incepeau de nou.

„Asié voiosi si plini de sperantie, ajunseram tómn'a anului 186*.

„Soci'a mea ca o mama doiósa, facea cele mai possibile pregatiri, si nu odata lacrimá la singur'a idea, cà Cassiu dulcele ei fiu, de care fu atât'a tîmpu despartita, va vení pentru a nu se mai departá de vét'r'a parintésca.

„Ce e adevèru si mie-mi saltá anim'a de bucuría cetindu scrierea lui, de si una nu pricepeam de locu. Elu dícea: acum ca doctoru juris, luandu-si adio de la capitala, va vení in patri'a sa, la sinulu parintescu, pentru a duce o víetia liniscita, sacrata suvenireloru.

„Oh! noi, — si vócea preotului tremurá, — noi, orbiti de amoru ceteam de dieci de ori pistol'a, fara a-o pricepe.

„Plini de sperantie deschiseram bratielè pentru a stringe in ele junele rumenu, dar noi amu strinsu in ele unu corpu cu fatia de totu palita, stricata.“

Parintele betranu suspinà cu durere, aducandu-si a minte de fiulu, onórea si fal'a sa; ochii i erau plecati in josu si pe genele carunte tremurá o lacrima.

Contes'a erá miscata, si pe fati'a ei cea pururea alba-lina se vedea o rosiétia usiurica, ce erá productulu emotiunii. Ea lu-privi, lu-privi blandu si visatória, apoi lu-rugà sè incete déca naratiunea lu-obosesce, cu tóte cà doriá sè scia tóte pana la fine.

— De atunci, — continuà elu, — de la rentornarea lui, tristétia s'a inlocuitu in mijloculu nostru. Trecura díle, din díle se facura luni, si fati'a scumpului nostru fiu se galbini mai tare.

„Elu n'a suspinat, nici s'a tanguitu; in-se noi amu simtítu sunetulu vócei sale, cà si-a implutu sufletulu de lacrimè ce le plange in laintru. In vanu lu-rugámu sè spuna caus'a intristàrii, in vanu díceam, sè lase sè luàm si noi parte la durerile lui, elu se imbracá cu o resignatiune tragèndu unu velu desu preste cele trecute.

„Nu mai erá elu celu ce implea cas'a cu risu si vorba, cà-ci se schimbese, càtu abié puteai recunósce in elu junele de mai nainte. I placea sè ne véda in giurulu seu, séu luá arm'a se ducea pana la o pagiste, unde cu vr'o câti-va ani plantase o salcie, si sub crengile ei plecate se perdeau in lumea viselor.

„De multe-ori incercase suror'a mea a-lu retiné in N. mai multe septemani. Atunci se arangiá atare serata séu balu, crediendu cà

prin convenirea cu dame si domni cunoscuti distragèndu-se va uitá cu incetulu cugetele triste. Dar atâtu ei, càtu si noi ne vedeam totu-de-una insielati. Elu erá naintea damelor cu cea mai mare prevenire, fara a distinge pe vre-una, pentru toti cunoscutii aveo o salutare amicabila; dar se vedea, cà multimea ridiatória lu-apesá greu, cà-ci candu se credea mai neobservatu parasea salonulu, pentru a-si perde pasii in umbr'a arboriloru din gradina.

„Intr'o dí merse sor'a si soci'a mea la preumblare, pe o vale decorata cu nenumerate floricele, din cari legara unu buchetu de totu frumosu. Venindu catra casa, trecura pe langa salci'a unde siedea Cassiu. Ele voira sè tréca rapede, dar elu le observà si c'unu surisu le oferí bratiulu.

„Erá prima-óra ce-lu vediuramú mai veselu.

„Ajungèndu in locuinti'a lui, adornà sor'a mea cu florile valei unu idealu ce-lu desemnase elu mai de multu.“

— Si ce idealu e acel'a? — intrebà contes'a.

— E unu capu femeiescu cu nisce ochi mari, cu o frunte inteligenta si cu o peptenatura marétia. O! contesa, sè-lu fi vediutu atuncea candu sor'a mea credea sè-i faca o placere infrumsetiandu lucrulu lui cu flori, ai fi crediutu cà 'n acel'a-si momentu va sè móra.

„De atuncea nu-lu mai conturbàmú in visele ce paru a-i fi atâtu de sacre, nu mai atingemu acele laturi a trecutului, cà-ci vibrarea loru e trista, nu mai voimu a smulge acelu secretu din anim'a lui pe care-lu padiesce cu atât'a fidelitate.

„De atunci s'a stramutatu si elu ceva, cà-ci o multime de díle trecura. Asta-di iubescè economi'a, e diligente in afacerile lui, dar totu-si se póte cetí din esterioru, cà in fundulu spiritului, séu a-lu animei, duce o cugetare trista, care nu-lu lasa a face impacatiune cu cele trecute.“

Espresiunea durerósa cu care-si petrecù betranulu preotu naratiunea, descriese cu colori víue amaratiunea animei sale.

Contes'a inca erá miscata si cu óre-care grabire luà man'a venerabilului preotu, o sarutà, dicèndu:

— Ai suferitu si totu-si ai mangaiatu de atâte-ori pe cei cadiuti in desperare; Ddiu te va recompensá.

Timpulu erá naintatu; pendul'a aretá ór'a a unu-spre-diecea. Majorulu si contele inca si-finira parthi'a de siacu. Cu o stringere de ma-

na, dorindu-si toti o nópte lina — se indepartara care-si in camerele loru.

A dóu'a dî majorulu si preotulu plecara catra patri'a loru. Deci nu mai remase altu óspe in vila, decâtu proprietariulu Constantu, amicululu contesei. Dar societatea lui erá destula, si póte nime nu ar fi pututu supliní loculu lui in famili'a Cornarini.

Despre elu nu putemu afirmá c'a fostu atare frumsetia rara. Inse in fati'a lui zacea ceva atragatoriu, in privirea-i luciá o espressione plina de viétia, ce totu odata aretá unu caracteru firmu si neclatitu ca stanc'a in luptele valuriloru. Elu a incungiuratu amicitiele, societátile ce puteau sè arunce cea mai mica umbra pe elu, mergea in cercuri solide familiare, unde prin sciintia mare, purtare modesta, conversare placuta, erá totu-de-una primitu cu afabilitate.

De contele Cornarini erá iubitulu si privitu ca unu membru alu familiei sale, nu dóra pentru cà se numerá intre amicii contesei, ci pentru cà vedea in elu unu caracteru barbatescu unitu c'unu spiritu cultu, pentru cà vedea cà simpati'a lui catra Pepita nu erá falsa fatiurita, ci adeverata si curata, ca lucirea sórelui auríu.

Elu petrecea de comunu durat'a carnevaulului in vil'a Cornarini. Impreuna cercetau baluri, concerte, teatre si alte petrecheri, cà-ci contele avea o lume de cunoscintie, care nu-i permitea a absentá. Si cum sè ffa absentatu elu, candu avea o consorta mandra, incantatória, si o protectorata imflorinda?!

Ah! anim'a lui se simtiá indestulata candu vedea pe Clelia incununata cu flori si rapita in vr'unu valsu langurosu, séu intr'unu contradansu aristocraticu, candu vedea pe Pepita rumena suava, cu guritia eternu zimbinda, sborandu usioru de bratiulu adoratoriului ei fericitu. Anim'a lui nobila erá pré indestulata de gratiele ceriului, si adese multiumiá cu lacrima pentru aflarea aceluor persoane juné si curate ce-i inseninau dílele din tómn'a vietii.

Elu erá multiumitu ca unu parinte, si i placea sè repete aceste cuvinte la tóta oca-siunea.

In petrecheri trecea timpulu, in petrecheri sborau dílele de érna, si nime nu-si aducea a minte de cele trecute, cà-ci acolo erau síópte si secrete ce pucini le pricepeau.

Tóte treceau, tóte se duceau, norii cei de néua se perdeau, atmosfer'a deveniá mai lina, primavér'a vragiá flori pe cari se leganau flu-

turi pistriti si rondunelele taiau aerulu cu sborulu celu rapede.

Primavér'a, oh! primavér'a aduce multe, aduce juni'a si visulu, amorulu si viétia. In ea ti-paru tóte asié de frumóse, asié de stralucite. Candu vedi diorile, zenitulu curatu, séu nop-tile blande balae, atunci te cuprinde unu farmecu naltu divinuu, ce te face sè radici ochii in stele, sè adormi asié — tainicu si linu!

III.

Trecuse mai bine de jumetate din anu-timpulu acestu placutu. Contele erá de dóue septemani la majorulu Riureanu, si in totu momentulu erá acceptatu de ai sei.

Dupa mai multe díle de pacientia se deschise pórt'a vilei si in laintru intrà contele, majorulu si inca o persóna straina.

Ca o salutare dulce se audira tonurile unui pianu, ce esiau prin ferestrele zidirei vechi. Óspetii intrara fara a face vr'unu sgomotu in anticamera, si prin usi'a deschisa vediura pe contes'a Clelia naintea instrumentului. Man'a ei dextera miscá tasele de osu, si nisce tonuri melodióse i respundeau.

Ultimele note se finira. Contes'a inchise brosiur'a si-ridicà ochii si cu o exclamare de bucuria intimpinà miculu ei publicu auditoriu.

Ea i conduse in salonu, unde erá Pepita, si contele presintà óspele strainu.

Erá Cassiu, fiulu preotului betranu.

Clelia i intinse man'a de totu amicabilu, si cu vócea ei melodiósa lu-rugà sè se considere in vila ca tocmai a casa.

Elu privi ca suprinsu in fati'a ei, se clati cu óresi-care framentare secreta, si apoi sarutà man'a cea fina cu o galanteria cavalérésca, esprimandu-si deobligamentulu fatia de gratió-s'a-i invitare.

Conversarea si-luà cursulu indatinatu la astu-felu de ómeni si la astu-felu de oca-siuni.

Contele incepù c'unu entusiasmu a descrie impresiunea caletoriei facute prin partile locuite de Romani, de frumsetiele naturei, de pusetiunile stanceloru investite in muschii seculari, si de odata se vediù in patri'a lui, cu ceriulu eternu azuriu, in bel'a — Italia.

La acésta frumósa descriere luara toti parte, pana ce se anunciase: „E servitu.“

Dupa mésa vedemu intrég'a societate preumblandu-se prin gradin'a cea bine arangiata. — Clelia mergea de bratiu cu óspele

nou, éra Pepita singura, cà-ci voidu sè mérga între majorulu si contele, ei se opusera, dîcându sè aléga pe unulu.

Ea inse nu favorizà nici pe unulu din ei, cà-ci si unulu si altulu erá betranu. — Dzeu, in bunéti'a lui cea mare, i tramise o persóna ei asemenea: Constantu se ivi pe veranda.

Cu-o alergatura viala ajunse la elu, si cu pucine cuvinte i esplicà situatiunea cea critica, din care o scóse.

Urmà apoi unu hohotu de risu din partea betraniloru, cari se vediura insielati de naivitatea fetitiei.

Toti vorbiau, toti rideau, numai cavalerulu contesei preferi — tacerea. — Elu erá adancitu in cugete si numai câte odata priviá in fati'a damei, ce mergea asié de graciosu-usioru pe langa elu.

Multu timp mersera fara a schimbá nici macaru câtu e unu cuventu. — Contes'a-si aduse aminte de preotulu betranu, si vediu cu ce fidelitate descrie sórtea fiului seu.

Elu erá tacutu in preumblâri, erá tristu candu se asiediá Pepita séu Constantu la elegantulu pianu din salonu, pentru a esecută farmecatoriulu valsu: „Erinnerung an Leipzig“ ce iubiá contes'a, cà-ci erá proprietatea natiunii in a carei mijlocu petrecuse ea atât'a timpu. Dar multu mai trista mai palida erá fati'a lui diminéti'a, candu uitatu de sine, se perdea prin desimea arboriloru din fruntea zidirii vechi, si de odata strabateau nisce tonuri cunoscute.

— Oh! dulci, magice erau acele hori natiunale ce pareau cà esu din sufletulu unui Romanu, ce nu mai are alta in lume decâtu suveniru maretie.

— — Ceriu, pamentu — palatu se facu nevedite, pana ce si timpulu presentu, unu visu — o fantasma ce e departe de realu ludiá cu o suflare, cu o durere ce-i strabate sufletulu. Lacrime se iviau, dar nu cadeau josu pe fati'a cea palida, ci luciau unu momentu durerosu in acei ochi, cari redicati in susu contineau ceva fantasticu.

Intr'o diminéti'a vorbiá contes'a cu gradinariulu despre unele infrumsetiári nóue, si voidu ai aretá — observà chiar la loculu acela pe Cassiu. Ea se retrase, dar nu destulu de rapede, cà-ci elu se redicà si salutandu cu curtenia, intreba de dispositiunile ei.

(Va urmá.)

Emilia Lungu.

Junele la riu.

— Dupa Schiller. —

Danga riu siedeá unu june,
O girlanda impletindu;
O vedea de repediune
Dusa 'n valulu spumegandu:
— Astu-felu sboru si-a mele díle,
Ca si riulu cristalinu,
Tineréti'a cu zambile
Vescediesee ca si-unu crinu.

In flórea vietii mele
Nu 'ntrebati de ce jalescu?
Totulu ride de placere
Paserile candu sosescu.
A naturei síópte line,
Ce acum a renviatu,
Scotu din pieptulu meu suspine,
Si dorere mi-au causatu.

Bucuri'a nu-mi dà parte,
Primavér'a o-a rapitu,
E aprópe si departe
Ce cautu adi necontentitu.
Dupa umbr'a adorata
Deschidu braciulu nencetatu;
Dar n'ajungu chiar nici odata,
Si-alu meu sufletu e 'nsetatu.

Vino, vino copilitia,
Las' palatulu teu maretiu;
Ti-oiu pletí flori in cositia,
Flori frumóse 'n mare pretiu.
De cantári adi viu resuna
Campulu, riulu curge linu;
Las' zefirulu, las' sè spuna,
Cà noi fragedu ne iubimu!

A. Petrinu.

Dóue bilete.

— Comediá in unu actu, de Florian. —

(Urmare.)

Scapin. E bine, acolo siede acel'a ce platesce.

Arlequin. In Luxemburg?

Scapin. Da . . . Asié am dísu; cum intri in drépt'a, vei vedé o cararusia catra o pórtá. Fíi atentu in Luxenburg, cum intri in drépt'a vei vedé o cararusia catra o pórt'a galbena.

Arlequin. O pórtá galbena, continua mai departe!

Scapin (iute). Da, tu vei bate si ti-oru deschide; vei intrá si vei vedé nisce trepte in stang'a, continuedi, vei aflá o asié cenusta, unu clopotielu, tu vei suná, va vení unu servitoriu. „Dorescu a vorbí cu domnulu directoru.“ „Luati-ve ostenéla de a intrá!“ si te vei aflá in biroulu seu, tu i vei aretá biletulu teu „Iute bani dle, trei-dieci de mfi franci.“ „Éta-i, domnule, voiti a ve ostení de a-i numerá de sunt toti, ori este o mica lipsa la mijlocu, cautati, cautati!“ (*Arlequin* lu-saruta si se uita la pamentu. *Scapin* i fura unu biletu.) Tu i dai biletulu teu, si éta tóte sunt finite.

Arlequin. Oh! da asié-i. O pórtá galbena, usia cenusâ, clopotielu, servitoriu, trepte, o punga de trei-dieci de mfi franci, ast'a e invederatu. Me ducu câtu de iute, fara tine asiu fi ratacitu multu. Multiamu!

Scapin. Nu e de ce. Adio! amiculu meu, nu uitá pórt'a galbena!

Arlequin. Oh voiu aflá-o de siguru. (Se duce.)

SCEN'A III.

Scapin singuru.

De nu aveam o léca de intieeptiune, acestu incrediutu deveniá norocosu. Dreptu dîce proverbialu, cà noroculu e numai pentru animalu; eu am pusu de o suta de ori la loteria si nici odata nu am nimeritu nici unu numeru. Acest'a-i primulu. Sè vedemu de la care bursa este? (Desface biletulu!) Ah! ceriule sè me fi insielatu? Asiu fi o fiintia tare nenorocita. Cum? sè nu fiu rapitu biletulu de loteria?!... Acésta nu e decâtu o epistola. (Cetesce). „Ffi liniscitu, amiculu meu, rivalulu teu sè nu te neliniscésca, eu te iubescu; anim'a mea e a ta pentru totu-de-una; tu vei avé man'a mea candu vei voi.“ (Vorbindu.) Acestu biletu e de la Argentina... Ah elu va avé man'a ei candu va voi! Ast'a nu e siguru, eu voiu impedecá, pentru mine... pana nu voiu avé biletulu de loteria, voiu da valóre acestuia. (Bate la pórt'a Argentinei.) Domnitia Argentina!

SCEN'A IV.

Argentina, Scapin.

Argentina. Ah! dta esti, dle *Scapin*!

Scapin. Da, domnitia, totu-de-una eu.

Argentina. Atâtu mai reu de dta!

Scapin. Totu-de-una nefericitu de a te adorá.

Argentina. Esti fórte bunu, dar scfi cà nu te iubescu.

Scapin. Sciu fórte bine, domnitia, si sum

pré intristatu. Si eu am sórtea multoru adoratori ai dtale. Nu sum fericitulu, pe care ti-l'a alesu anim'a, caruia i-ai scrisu o epistola destulu de calda.

Argentina. Cum? Ce voiesci a dîce? Dle *Scapin*, faci o mare nedreptate facia de dta. Sunt inca destule fiintie impertinente in acésta lume...

Scapin. Ceru scusele mele, domnitia! Eu voiescu a-ti povestí de o óre-care epistola, care cerculéza in tóta lumea, si gurele rele pretindu cà dta ai fi scris'o dlui *Arlequin*... Eu am acést'a epistola. Ti-am readus'o, si acésta numai din respectulu ce-lu am fatia de dta.

Argentina. Mi-ai readus'o? Ah! esplica-te, dle *Scapin*! Te rogu, de e dreptu, cà me iubesci, judeca bine ce...

Scapin. De siguru cà te iubescu, si speru cà adi vei recunósce partinirea mea. Cunosci pe domniti'a *Violeta*? Care locuesce ací aprópe? Dlu *Arlequin* o iubescce, si ca sè dee o proba de atentiunea lui, i-a concrediutu unu biletu, care se dice a fi de la dta. Éta-lu!

Argentina. Ah! Ceriule!

Scapin. Domniti'a *Violeta*, care nu te iubescce, nefiindu atâtu de frumósá ca dta, a aretatu la toti amicii acestu biletu. Adi diminéti'a candu veniam pe dinaintea Palatului Royal, am auditu nesce risuri tari, si am vediutu o lume grupata. Acolo erá dlu *Mezetin*, dlu *Toivelin*, dlu *Pascariel*, la care erá biletulu. Unulu facea observatiuni picante, altulu epigrame. Eu am vediutu, cà nu voiu dá de nascocitoriulu acestoru clevete, mi-vedi pardoná, dar — eu m'am rogatu de toti trei sè-mi spuna, la care se afla biletulu? Si aflai, cà *Pascariel* este posesorul. Lu-pretinsei, si elu mi l'a predatu, si éta acum ti l'am readusu. Ér câtu pentru jalusi'a mea, multiamita manierei cu care m'ai primitu.

Argentina. Nu me escusu, nu-ti multiamescu. Sum insielata. Ce ar fi trebuitu sè facu pentru dta, am facutu pentru altulu —

Scapin. Domnitia, fericirea vietii mele e creata deja prin aceste pucine vorbe, ce le-ai rostitu. — Sum pré gelosu de acésta fiintia delicata, si eu voiu fi celu mai fidelu, nu ca acestu perfidu de *Arlequin*.

Argentina. Ah! nu-mi mai vorbí de elu si numele lui. Acést'a mi-maresce maní'a. Dta scfi ce falsu mi-a vorbitu elu! Nu, nu, asta nu e numai o intipuire. Si eu, care am creditu a-lu cunósce, nici odata nu-mi voiu iertá greșiél'a, cà l'am distinsu.

Scapin. Liniscesce-ti man'ă, că-ci mi se pare, că-lu audu vinindu — —

Argentina. Nu vreu sè-lu mai vediu.

Scapin. Ba din contra, remani spre a-lu umil' si a-lu pedeps' cum i se cuvine.

Argentina. Nici odata, nu vreu a-lu mai audî!

SCEN'A V.

Arlequin si cei de susu.

Arlequin (vine si nu vede pe *Argentina*.) Diavolulu sè te duca cu pòrt'a ta cea galbena dimpreuna! Am sunatu la tóte portile din drépt'a si la tóte portile galbene, dar nicairea nu am aflatu óre-care directoru. Vina si me condù tu singuru! (Vede pe *Argentina*.) Ah! dta! Sum pré fericitu de a te vedé. Viniam deja sè te cautu, că-ci totu-de-una te cautu. Am fòrte multe lucruri de a-ti spune, dar candu te vedu mi-uitu de tóte si nu potu sè dîcu nimica, mi-uitu de tóte ca si candu mi-ar lips' memori'a; candu me privesci cu acei ochi petrundiatori, mi-e cu nepotintia a cugetá, numai a te privi. (*Argentina* nu i respunde nimica. *Arlequin* tiene o pausa de căte-va secunde, catra *Scapin*.) Dar du-te, că ni esti incomodu!

Argentina. Oh nu, dsa póte remané, că-ci nu me incomodéza.

Scapin. Domnitia, noi trebuie sè-i esplicămù caus'a, pentru ce — — — (Catra *Arlequin*.) Eu sciu, că domniti'a ti-a scrisu, si asta-i caus'a de ce dsa nu se genédia.

Arlequin (catra *Argentina*.) Cum! tóte le-ai descoperitu lui? Hah . . . tóte i-ai spusu? — — — Mi-se pare, că ceriulu meu se innoréza. Sè ne esplicămù, dle *Scapin*, te rogu! Dta iubesci pe domniti'a *Argentina*, e dreptu?

Scapin. Fara indoiéla, eu o iubescu, si domniti'a o scie ast'a fòrte bine.

Arlequin. E bine, eu inca o iubescu. Dar eu nu am altu ceva decâtu amorulu. Asié dara domniti'a are sè aléga intre noi, si pe care lu-va respinge, acela sè se retraga fara nici o superare. E bine, consimti, dle *Scapin*?

Scapin. Cu buna séma, dle *Arlequin*. Dar sè-ti aduci a minte ce ai disu, că domniti'a va alege, si care va fi respinsu sè nu mai aiba nici cea mai mica pretensiune.

Arlequin. Da, consimtiu cu tóta anim'a mea. (Ride.) Oh! tu dobitocu ce esti!

Scapin. Poftimu, domnitia, alege din noi doi. Ni esti jude.

Arlequin. Da, asié e, jude. (La o parte.) Magariule!

Argentina. (La o parte.) Ce nefericita sum, dar trebuie sè-mi resbunu!

Scapin. E bine, domnitia?

Argentina. Eu mi-am alesu de multu, si am si scrisu aceluia pe care l'am alesu. Acela, care dintre dvóstre are unu biletu de la mine, sè mi-lu arete, aceluia i voiá dá man'a mea.

Arlequin. Fòrte bine. (*Scapin* cautu in pusnariulu seu.) Da, da, cautu, tu-lu vei aflá; éta biletulu! (Scóte biletulu de lotería.) Éta-lu, dle *Scapin* . . .

Argentina (cu vivacitate.) Sè vedemu . . . Ah! acest'a-i unu biletu de lotería?

Arlequin. Ah, da! . . . Nu scfi inca noroculu, care m'a surprinsu! Adi diminétia am castigatu la loteria . . . Dar unde mi-am pusu celalaltu biletu? Sè-lu ffu perdutu? Ast'a ar fi fòrte reu.

Scapin. Se póte, si eu sè-lu fi aflatu. Cautu, domnitia, acestu biletu! Cugetu, că e alu dtale.

Argentina (cetesce). „Ffi liniscitu, amiculu meu!”

Arlequin. Ah! acest'a e alu meu, care mi-s'a furatu.

Argentina. Care ti-s'a furatu? Tu cugeti, că si in acestu momentu ultimu poti abusá de increderea mea? Nu! necredinciosule, te cunoscu! Du-te la Violeta ta! Du-i epistolele mele si i dî, că me sacrifici ei, apoi revina spre a-mi jurá că me adori! Necredinciosule, nebunule, tu m'ai insielatu, dar lasa că nu vei abusa de iubirea mea! Acuma te cunoscu destulu de bine. Ér dta, *Scapin*, tîne acestu biletu! Eu am promis man'a mea aceluia, care va fi posesorulu acestui biletu. Mi-voiu tîné vorb'a, poti fi siguru! (Se duce.)

(Va urmá.)

M. Aurelia Gaetanu.

Ó r e . . .

Óre ce spune cea paserica
In alu seu cantu?
Si ce-amintesce frundi'a ce pica
Josu la pamentu?

Paserea spune, ne sfatuesce:
„Iubiti, iubiti!”
Frundi'a, ce pica, murindu sioptesce:
„O sè muriti!”

T. Sierbanescu.

S A L O N U ?

Secretulu fericirii.

— Dedicatiune soróreloru mele romane. —

La fortune frappe au moins une fois á chaque porte.

Prov.

Omenimea e unu intregu mare, o unire, o infra-tîre spre unu scopu comunu. Acestu scopu comunu lu-numimu — *fericire*.

Scopulu finalu alu tuturoru osteneleloru, alu tuturoru inventiuniloru si rezultatulu tuturoru sciintielorulu omenesci e a *lati acésta fericire*.

Fia-care singuratecu cerca fericirea chiar cu asié ardóre, ca si omenimea intréga.

Fia-care intrunire de ómeni, de ori si ce numire se fia aceea, familia, cercu socialu, séu societate cetatienésca, tinde spre fericire, si nu voiesce altu-ceva decâtu *inmultirea sumei fericiri* omenesci.

Noi femeile, ca ómeni, suntemu membri societátii celei mai mari cetatienesci, suntemu membrii omenimei, si ca atari avem obligatiune santa de a conlucrá la tendinti'a generala, de a inmultí fericirea umana.

Sarcin'a societátii cetatienesci, a carei ponda ranesce si umerii barbatului celui mai tare, zace numai pucinu pe noi, — ma! potu díce, noi nici nu o simtímu.

Femei'a, ce e dreptu, nu póte scóte sabi'a se lupte pentru larii sei; man'a femeiei e debila, inse tare si mare i este anim'a, in care s'au escitatu si din care au esitu fapte multe si mari, fapte de ale amórei si ale sacrificiului, cari apoi se esecutara prin bratiulu vênjosu alu barbatului.

S'a constatat, cá poterea femeiei, care influin-tiéza prin singurateci a supra universului e inmensa, e gigantica, ca si poterea oceanului.

Societatea cetatienésca, pentru noi mai de aprópe e comun'a in care ne aflámu, tiér'a in care locuimu si in fine tóta omenimea de pe intregu rotogolulu pamentului.

Societatea cetatienésca ni asecura drepturile si se ingrigesce pentru cultivarea spirituala a femeii prin scoli.

Tribunalele supravighiéza drepturile femeii ca si a barbatului, si o scutesce in necasu chiar si in contra barbatului seu, si de si statulu femeii nu e deplinu egal cu alu barbatului, acésta neegalitate se aplanéza de o parte prin in-sa-si natur'a, si de alta parte prin vointi'a nobila de a scuti si crutiá pe celu mai debilu. E sperare inse, cá cu timpu societatea cetatienésca va aplaná si umbr'a de neegalitate intre barbatu si femeia.

Fia-care deceniu alu civilisatiunii progresetóre imbunetatiesce positiunea sesului nostru in societatea civila, facéndu-o totu mai buna si totu mai corespun-diatória demnitátii nóstre. Aceea ce noi, generatiunea presenta vedemu de trebuintia, va se o ajunga de si-guru generatiunea urmatória.

Istori'a vechia a tuturoru popóreloru ni aréta, cá respectarea sesului femeiescu si a drepturiloru

aceluia-si, cu atát'a a fostu mai pucina, cu cátu respectivele popóre se aflau pe unu gradu mai diosu de cultura; si cu gradulu ce progresau, cu acelu gradu crescea si consideratiunea sesului femeiescu.

Civilisatiunea, dar mai vértosu crestinismulu redicá femei'a la demnitatea-i competenta si i avisá cerculu de activitate in societatea cetatienésca. Si cumca acésta o potemu contribuí mai multu crestinismului, se vede pré chiar, déca vomu privi statulu femeii din oriente, unde radiule crestinismului de locu séu numai pucinu au ajunsu.

In orientu legea lui Muhamedu ni denéga femeiloru chiar si nemorirea sufletului. Femei'a la popórele aceste pagane nu e consórtie, ci jocarei'a barbatului severu, care o pune sub inchisóre si sub vighiare. Casele musulmane se potu numí cu dreptu cuventu colivie pline de creature cu facia omenésca si cu spiritu necugetatoriu, ca si a animaleloru irationali.

Femei'a orientului nu se cresce pentru de a meditá, nu pentru lucruri folositorie, nu pentru de a corespunde chiamárii sale, ea cresce sub inchisóre ca si flórea in gradin'a avarului si acolo si móre.

Cu totulu altcum se afla femeile crestine!

La noi femei'a prin casatoria se face companiún'a cea mai nedespartíta a barbatului, amic'a cea mai intima a consortelui, a carui nume si positiune lu-pórta.

La noi femei'a e considerata ca cetatiana adeverata a societátii cetatienesci, bucurandu-se, dupa cum am amentitu mai susu, mai de tóto acele drepturi, de cari si barbatii; dar *unde sunt drepturi acolo-su si obligatiuni*, pentru cá drepturile cu obligatiunile sunt frati de cruce, si stau in o legatura atátu de strinsa, încátu unele fara altele nu se potu nici cugetá.

Si óre cari sunt obligatiunile nóstre facia cu societatea cetatienésca?

Obligatiunile ni-su de multe feliuri.

Tóte la olalta sunt inse menite de a conlucrá la tendinti'a comuna a omenimei, la *ajungerea fericirii*. Tóte obligamentele nóstre ni ajuta de a descoperi acelu secretu, ce e celu mai importantu, celu mai extraordinariu, celu mai greu si celu mai poftitu dintre tóte secretele. Prin implinirea acestor obligamente vomu ajunge la *acea fericire*, dupa care toti fugimu, barbati, femei, tineri si betrani, intiepti si idioti, afirmandu cu toti a fi unu ce, ce nu se afla aci pe pamentu.

Cu unu cuventu implinirea lor e implinirea misiunii nóstre intru tóta estinderea sa, si apoi implinirea misiunii nóstre ne va conduce la *acea fericire* ce e culmea tuturoru pofteloru nóstre, care e met'a tuturoru sciintieloru nóstre, la care toti se simtu a fi chiamati si numai pucini o potu ajunge, si despre care io credu cu firmitate, cá póte se esiste si real-minte, si existe pe acestu pamentu. Noi trebuie inse se intielegemu bine acestu cuventu atátu de elasticu „*fericire*.”

Sub cuventulu *fericire*, nu intielegu a brilá in unu teatru mai multu séu mai pucinu importantu, nu a duce unu lusu ne mai vediutu, nu a secerá triumfele efemere, cari adese-ori societatea le ofere cu multí-

me, si adese-ori in modu orbu, — preoteseloru sale. Nu!

Sub cuventulu *fericire* intielegu, o indestulire linscisa, generala si durabila. „Contentement passe richesse“ nu e numai o exclamatiune generosa, ma! o regula a vietii intielepte.

Fericirea consiste in pacea de casa, in satisfacerea afecteloru curate si sante, in salutea si prosperitatea celorlu mai pretiosi ai nostri, in o stare materiala modesta si stabila, in delectarea acelorlu placeri a le inteligentiei, cari au devenitu o necesitate imperiosa a fia-carei minti mai alese.

Eca in ce sta fericirea adevorata, cea mai perfecta, cea mai serina decatu tote fericirile cele false, ce ni usurpa numele, si cea mai usioru de a o casciga, si care singura depinde *quasi intriga* de la noi.

Dicu *quasi intriga*, ca se nu fiu acusatata, ca asiu vorbi in modu pre absolutu. De ora-ce nimicu nu esiste absolutu, ce se nu suferu exceptiuni. Si apoi chiar la fericire nu potu afirmá asié absolutmente, pentru ca sciu si io, ca unu morbu, o morte, o fapta reutatisa a altuia potu se amarésca vietia persóneloru celorlu mai demne si a celorlu mai voióse de a fi fericite — de acea am si disu *quasi*!

La secretulu acestei fericiri voiu reveni pentru de a deduce din elu si obligamentele nostre, ce le avemu facia cu societatea omenésca, ca aceea se o ajutam a-si ajunge scopulu finalu: „fericirea.“

Ana Botta.

B o m b ó n e.

La unu teatru din Paris a fostu angagiatu odata unu bassistu ruinatu, care nu mai avea decatu trei tonuri profunde.

Publiculu nu avea ochi se-lu véda pe scena. Voiá se-lu pefuga de acolo. Si éta ce a facutu.

A tramisu in galeria pe unu lucratoriu, care avea o voce forte profunda.

Candu apoi bassistulu a cantatu cu fala unu c profundu, lucratoriulu indata a strigatu cu unu tonu si mai josu, in contra — H.:

— Bravo!

Si lucratoriulu fu aplaudatu, ér bassistulu a cerutu desfacerea contractului.

Unu diuariu de la Paris publica urmatoriulu anuciú:

„O persóna, care voiesce a face capetu vietii sale, inse n'are curagiu a-si esecutá vointia, ofere 100,000 de franci aceluia, care va avé barbatia d'a-lu impuscá.“

Acum unu anu, — scrie „Asmodeu“ — pe timpulu mosiloru, doi prieteni se hotarira se faca in tovarasia negustoria.

Fia-care avea cate 10 lei. I pusera la mijlocu si cumperara unu butoiasiu cu vinu, pe care plecara se-lu puie in vendiura la gradin'a lui Eliade.

Erá o caldura nebuna.

Ajungendu pe la St. George, unulu dintre tovarasi se opri dicendu:

— Cum asiu mai bé unu paharelu.

— Aida de! Nu merge, — dice celalaltu, — marfa e lucru santu! si voi se plece.

— Stai de! Ia spune-mi cu catu o se vindemu noi cindieculu!

— Unu banu si jumetate.

— Pe noi ne tine unu banu si jumetate litr'a.

— Ei, si-apoi?

— Ei! poti se-mi dai o litra pe catu ne tine pe noi; na unu banu si jumetate, da-mi o litra.

— Asié da.

Celu d'antaiu suge litr'a, si pornescu ér.

Inaintea bisericii cu Santii, se opresce celu d'alu doilea:

— Uf! nu mai pociu. Na unu banu si jumetate, da-mi si tu o litra.

Mai mergu catu mergu, si celu d'antaiu se opresce era-si.

— Tine banulu si jumetate; mai da-mi o litra.

Si din litra in litra, fia-care, la rondulu lui, dandu banulu si jumetate si bendu litr'a, ajungu la gradin'a lui Eliade. Dau drumulu la cana: nici picu macaru.

— Uite, frate, — dise primulu, ridiendu si siovaindu, nici bani, nici marfa. Cum merge treb'a asta?

— Asta me miru si eu, — adauga celu d'alu doilea, leganandu-se si clipindu din ochi; si cu tote aste noi de cate ori amu beutu, amu platitu.

CE E NOU?

* (Bucurati-ve domne si domnisiore!) Ministrulu justitiei dr. Pauler a presintatu cameroi urmatoriulu proiectu de lege: „§. 1. Femeile nemaritate, la alu 24-le anu alu etatii loru sunt maiorene si se bucura de tote drepturile ce aterna de la maiorenitate. §. 2. Fia-care femeia, maritandu-se devine maiorena, far a considerá anii etatii sale. §. 3. Acestu dreptu va remané alu femeii si atunce, deca dins'a — far a avé etatea poftita prin §. 1 — ar ajunge veduva, séu prin lege despartita de barbatu, ori de cumva casatori'a s'ar nimeri.“

* (Diu'a de 3/15 maiu la Blasinu) fu serbata in modulu indatinatu. In preser'a dílei, junimea studiosa arangia unu conductu de facti in onorea dlui Cipariu, carele tocmai in 3/15 are diu'a onomastica. Piatia si resiedintia metropolitana erau iluminate, era gimnasiulu provediutu cu transparente. Dupa finirea acesteia conductulu merse in mijloculu pietei, unde — pe unu pedestalu — trei studinti tienura vorbiri ocazionale, si serbarea ajunului se incheia cu corulu vocalu si music'a instrumentala. Seminariulu teologiloru asemene era decoratu cu transparente. In 3/15, dupa liturgia ascultata in catedrala, toti esira afara pe campulu libertatii, unde unu studinte tienu o cuventare potrivita. Serbarea se incheia in diu'a urmatoria prin unu maialu in livéd'a metropolitana.

* (Diu'a de 3/15 maiu in Clusiu) fu serbata de catra junimea romana de la universitate in urmatoriulu modu: Diminetia la 10 ore se tienu liturgia,

la care asistara si trei dame; dupa liturgia urmara rogatiuni funebreale pentru martirii romani; si in fine se canta poes' a: „Acést'a e diu'a, in care Romanulu“ etc. de Andreiu Muresianu. Dupa miédia-di se tienù o convenire in o gradina publica, la care afara de tine-rime, participà si neobositulu profesoru dlu dr. Gr. Silasi. Acést'a petrecere durà pana la miédiulu noptii.

* * (Principele Milan Obrenovicu,) domnitoriulu Serbiei, fu primitu la Bucuresci nu numai ca domnu alu unei tieri vecine, ci totu-odata si ca fflu alu Romani-iei. Principele adeca fu nascutu in Romani'a; mama-sa, frumós'a Maria Catargiu, e romana, — ér tata-seu Milosiu Obrenovicu, a fostu impamentenitu si oficeriu in arma'ta romana. Abié sositu la Bucuresci, tinerulu principe avù gingasi'a atentiune de a merge se depuna o cununa de flori pe mormentulu domnitiei Maria. Sér'a a intrunitu la prandiu pe toti ministrii si alte notabilitàti. In diu'a urmatori'a a facutu visite la demnitarii tierii. Sér'a a luat teulu la Cotroceni in societatea Domnului si a Dómnei. A trei'a dî se tienù o frumós'a manevra militaria. Apoi au mersu la tiera la venatori'a, de unde rentorcându-se prin Bucuresci, a luat drumulu catra Belgradu.

* * (Diu'a la 3/15 maiu la Gratiu) fu serbata de societatea „Sentinel'a romana“ a junimei romane studiöse, prin o petrecere arangiata intr'unu locu romanticu. S'a tienutu cuven'ari ocazionale si declamatiuni de poesii natiunale.

* * (Eri'a de 3/15 maiu la Sibiu) inca fu serbata intr'unu modu splendidu de catra junimea de la academi'a regésca. Cuventàrile ocazionale au animatu multu petrecerea romanésca.

* * (Umoru in nebunia.) Intr'una din serile trecute unu tineru aici in Budapesta alergà fara peleria pe capu si in haine cam derangiate — la unu birjariu, strigandu-i: „La curte in cetate!“ Birjariulu manà iute si nu peste multu se opri la locul spusu. Acolo tinerulu se presintà indata la oficeriulu pe paza, ro-gandu-lu a-lu conduce iute inaintea Maj. Sale a regelui. Oficeriulu lu-facù atentu la toalet'a-i derangiate si la timpulu inaintatu. Tinerulu respunse, cà dinsulu e chiamatu, si va riscà a se presintà si astu-felu. Oficeriulu lu-conduse, inse nu le regele, ci la fisiculu dr. Fromm, care constata, cà tinerulu e ne-bunu. Dinsulu fu dara dusu la spitalulu Rocus. Co-borindu-se acolo din trasura, birjariulu i cerù plat'a. Elu inse respunse: „Eu sum unu i. r. conducatoriu de compania, si ca atare nu platescu.“ Dar nici nu putea sè platésca, de óra-ce n'avea nici unu cruceriu.

* * (Delegatiunile) parlamentare din Austro-Ungaria, si-au incheiatu lucrarea loru in 23 maiu.

* * (Maj. Sa Regele.) incheiandu-si delegatiunile lucràrile, s'a rentorsu numai decàtu la Viena. In ultim'a dî a petrecerii regelui in Budapesta, rentorcându-se cu trasur'a la Buda, o femeia i aruncà in trasura o suplica. Maj. Sa opri trasur'a, si asigurà femeia de bunavointi'a sa.

* * (Camer'a deputatiloru Ungariei) a reinceputu siedintiele sale joi la 28 maiu. Dintre deputatii romani abié 2—3 inisi sunt de fatia. Sessiunea acést'a va durà pana 'n finea lui juliu.

* * (Unu bravu cantonieru romanu.) „Telegrafulu“ de la Bucuresci povesteste urmatori'a intem-plate: „La calea ferata de junctiune intre garele Ter-goviste si Filaretu, chiar la Cotroceni, se dice cà se afla unu bravu cantoniaru romanu, care nu odata s'a

distinsu in indeplinirea datoriiloru chiar cu pericolulu vietii; intre altele, in una din díle, mai acum câte-va luni, unu copilu óre-care, nu scimu alu cui, jucandu-se pe laturea sîneloru calei ferate, chiar candu sosea trenulu, ar fi devenitu pe data victima, déca in acela-si momentu curagiosulu cantoniaru nu s'ar fi rapeditu ca fulgerulu a-lu luà in bracie si a sarì cu copilulu de cealalta parte. Cei presinti, in mirarea si bucuri'a loru, descriindu Mariei Sale Dómnei curagiulu can-tonierului, Mari'a sa lu-ar fi gratificatu cu o suma de 200 franci, promitendu-i si inalt'a protectiune dom-nésca.“

* * (Unu barbatu rentorsu din mormentu.) Din Budweis se scrie acést'a intem-plate. Acuma-su vi'o noue ani soci'a unui barbatu fu chiamata din satu la spitalulu din orasiulu nostru, spre a asistà la inmormentarea barbatului ei. Muierea vinì, dimpreuna cu cinci prunci mici ai sei. Fara a se convinge, déca mortulu in adevoru a fostu barbatulu ei, dins'a fu de fatia la ingropatiune. Apoi intrà in serviciu, spre a-si hranì si pruncii. Trecura noue ani. Intr'una din septemanile trecute fiic'a cea mai mare fugì in piatia du-pa mama-sa, anuntiandu-i, cà tata-seu s'a rentorsu. Mam'a merse a casa, si in adevoru gasi pe barbatulu ei incaldîndu-se la cuptoriu. Dar in locu de bucuria, urmà o scena neplacuta. Muierea nu mai voià sè-si primésca barbatulu in casa. Éta caus'a. Acuma-su noue ani nu elu, ci a altulu a muritu. Apoi vindecandu-se, a esitu din spitalu si a luat lumea 'n capu, ne-pasandu-i nimicu de famili'a sa, si numai atunce s'a rentorsu, candu nu mai avea bani.

* * (Vrab'a malain viséza.) Foile germane an-uncià, cà unu calugaru englezu, care in vér'a tre-cuta a muritu la München, ar fi lasatu urmatoriile profetii: 1874: Intarirea republicei spaniöle. Nein-destuliri in Francia. Miscare generala in Italia. Unu nou capu alu statului in Francia. Mórtea lui Piu IX. — 1875: Resboiu intre Italia si Francia. Trupele ita-liene asodiéza Parisulu. Nimicirea armatei franceze. Italianii ocupa Algeria. Sufragiu universalu poporalu in Corsica, Nizza si Savoya. Esundàri in Austria. — 1876: In lun'a lui martiu Parisulu capituléza. Ratifi-catiune de pace la Corsica. Corsica, Nizza si Savoya se incorporéza regatului italianu. Revolutiune in Spania si caderea guvernului de acolo. Ciurma in Russia. Principele Fridericu imperatu germanu. Revolutiune in Anglia. — 1877: Comunismu si fómete in Francia si Spania. Congresu europianu la Roma. Francia se imparte in patru parti. (!) Esundàri si vijelii in Italia. Érna nesuportabi'a in Germania. — 1878: Unu nou congresu european la Berlin. Mórtea reginei englese Victoria. Guvernu nou in Spania. Crestinii din Tur-cia eliberati. Miscàri in Portugalia, Polonia si Ungar-ia. Colera in Francia. — 1879: Vijelii mari in Ang-lia. Pace generala. Desarmare generala. Pap'a reforméza biserici'a si sterge ordulu Jesuitiloru. — 1880: O noua era de pace. Mórtea tiarului Russiöi. Infratirea natiuniloru. Inflorirea agronomiei, a indus-triei si a comericiului. Tóta Europa fericita — pana la 1890. (Precum vedeti, profetiile nu incedar esira la lumina in diuariele germane, dar ele si sunt facute dupa gustulu lui Bismarck.)

Flamur'a lui Hymen.

♪ (Dlu dr. Vasiliu Popu,) procuroru la tribu-nalulu r. din Gherla, si-a incredintiatu de sceia pe

domnisiór'a Irma Simai, fiic'a dlui Grigoriu Simai presiedinte la tribunalulu r. din Gherla.

♣ (*Dlu Demetriu Dogé*) la 13/25 maiu s'a cununu la Lipova cu dsiór'a Iulia Simonu, fiic'a dlui comercianté Davidu P. Simonu.

Biserica si scóla.

‡ (*Conferintia in caus'a bisericesca.*) Preotii romani din Satumare au tienutu la 30 aprile o conferintia bisericesca in orasiulu Satumare. Cu acésta oca-siune s'a decisu a se tramito o represintatiune la comitatu, in caus'a regulării silnice a siemei preotiesci, — si unu memorandu catra episcopulu diecesanu, in caus'a constitutiunii bisericesci.

‡ (*Bibolii nu respecta nici procesiunile.*) Dilele trecute o procesiune de ómeni evlaviosi mergea catra Siofok, (Ungaria) spre a fi de fatia la santírea unei cruce. Pe campu inse procesiunea intelni doi biboli, cari spariandu-se de sgomotu, sarira in mijloculu evlaviosiloru, si dripindu pe mai multi insi la pamentu, o luara la fuga. Nime n'a muritu.

Societati si institute.

‡ (*Asociatiunea transilvana.*) Dlu V. Popovicu din Orsiova a recomandatu comitetului, sè cumpere pentru museulu Asociatiunii o colectiune numismatica a dlui Const. Lazaride. Acea colectiune constà din 144 bucàti numi vechi, mai alesu din timpurile republicei si ale imperiului romanu; din acesti numi 94 bucàti sunt de argintu, 5 de auru si 45 de arama, si se potu procurá cu 300 fl. Comitatu, in siedintia de la 17 aprile, a decisu a se respunde, ca dlu Popovicu sè tramita comitetului o descriere esacta despre valórea istorica a aceluor numi; totu odata atrage si atentiunea gimnasieluor romane a supra numiloru din cestiune. Totu in acésta siedintia s'a adusu la cunoscentia, cà dlu profesorulu de universitate dr. Grigoriu Silasi s'a insinuat ca conlucatoriulu la sectiunea pentru sciintiele filologice a Asociatiunii.

‡ (*Academ'ia científica unghuresca*) la 31 maiu va tiené adunarea sa anuala. Dilele trecute, presiedintele ei, contele Lónyay a intrunitu in palatulu seu pe toti membrii la o serata, unde apoi membrii s'au presintatu in numeru cu multu mai mare, decâtu cum obicinuescu a se aduná la siedintie.

Literatura.

* (*„Convorbirile literare“*) in nr. 2 publica aceste: *Caletoria in Africa*, de V. Alesandri; *Despre directiunea progressulu nostru*, studiu de T. Rosetti; *Angeru pazitoriu*, Pe pragulu mortii, poesii de D. Petrino; *Literatura poporala*, — unu manuscriptu alu vorniculu Jordachi Golescu, studiu de A. Lambrioru; *Unu articulu sciintificu din „Revist'a Contimporana“*, dare de séma de M.; *Corespondintia*.

* (*Celu mai vechiu diuariu din lume*) e „*Diuariulu de Pecking*“, care, intocmai ca acuma-su o mie de ani, si acuma se tiparesce pe metasa galbena.

* (*„Column'a lui Traianu“*) in nr. 4 contine urmatóriele materie: 1) *Archeologi'a artiloru in Romania in epoc'a preistorica si sub Daci*, de A. J. Odobescu. 2) *Scrítori vechi perduti despre Dacia*, de A.

Papadopolu-Calimah. 3) *Despre combustibile*, de M. M. Draghiceanu. 4) *Ftisia si sulfítulu de soda de St. Mihailescu*. 5) *Originile viniculturei la Romani*, de B. P. Hasdeu. 6) *Sciinti'a si d. J. C. Massimu*, critica de B. P. Hasdeu.

* (*La deschiderea calei ferate Iasi-Ungheni*) — despre care vorbimu mai la vale — dlu D. Gusti, veteranelu nostru barbatu de litere, a scrisu o poesia oca-siunala reesíta.

Industria si comerciu.

|| (*Deschiderea liniei ferate Iasi-Ungheni.*) La 28 aprile a plecatu celu d'antáiu trenu pe nóu'a linia Iasi-Ungheni. Plecarea s'a facutu la 2 óre. Publiculu erá fórtu numerosu si alesu. Compani'a facuse invitatiuni pline de amabilitate pentru acést'a caletoria. Tóte clasele sociale din orasiulu nostru erau, putem díce, represintate. Bucuri'a si mandí'a se citiá pe feciele tuturoru, pentru cà puteau caletóri pe o cale ferata construita esclusivu de capitalisti romani, si construita in cele mai bune conditiuni de soliditate si de indemanare. Toti au remasu mai cu séma incantati de luculu vagóneluor. Clas'a I este astu-felu cum nu mai esiste nici intr'o tíera in apusu, clas'a II se póte compará cu clas'a I de la noi si de pe aiurea. Tóte celalalte constructiuni necesare sunt facute cu gustu si in conditiuni de trainicia. Noi multiamimu companiei pentru c'a datu o desmintire atátu de puternica celoru ce striga pe tóte tonurile cà noi nu suntemu in stare d'a face nimicu prin noi insine, si cà pentru ori-ce lueru avemu nevoia de straini. Acest'a este unu bunu esemplu si dorimu din sufletu ca elu sè fia urmatu si pe vítoru. („*Curier. Iasi.*“)

Economia.

△ (*Fómetea in Asia-Mica.*) Cetimu in „*Telegr.*“ din Bucuresci: De mai multe luni, campíele din vecinatatea Angorei nu sunt de cátu nisce pustietàti. Cele mai multe sate au fostu parasite, nu se mai afla in ele de cátu femei si copii. Poporatiunea de parte barbatésca s'a dusu sè caute de munca in departare. Ne mai avendu cu ce hraní vitele ce li-au mai remasu, le-au pornitu pe tóte spre Sivri-Hisar; dar si aci s'au ispravitu mai tóte provisiunile. Orasiulu Angora a suferitu si mai multu, cà-ci a napaditu in elu multime de locuitori de prin sate, cu sperantia cà voru gasí ceva de hrana. Ei se batu cu cutítele impregiurulu cuptóreloru, si in fia-care dí se radica de pe stradele invecinate cadavrele nefericiteloru morti de sfarsiéla. Si, lucru fórtu tristu de constatat, fómetea nu va incetá in curendu. Agricultorii nu mai au nici bivoli indestui pentru a-si cultivá campíele. Nu mai au nici grâu, nici orezu pentru semintie. Osebitu de acestea, comerciulu principalu alu Angorei este vinderea de piei de capra, si acum acestu comerciu a incetatu mai cu totulu din caus'a mortalitátii ce-a bantuitu in acésta érna turmele.

Tribunale.

| (*Ionu Cociuba.*) preotu romanu, de 60 ani, in comun'a Sioimosiu comitatulu Aradului, dupa mórtea sociei sale, intemplata la anulu 1859, ne mai putendu-se insurá a dóu'a-óra, a inceputu a traf in relatiune

oprita cu Maria Radulescu, frumós'a socia a poporeanului seu Mihaiu Popoviciu. Spre a puté duce o viétia neconturbata, preotulu — uitandu-si chiamarea sublima — a decisu uciderea nevinovatului barbatu. Spre acestu scopu elu s'a aliatu cu Pavelu Parthelie, Mia Mihaila si Mitru Stanescu, cari — in urm'a unor promissiuni mari — se'nvoira a ucide pe barbatulu muerii; ma preotulu a reesitu a obtiené si invoirea ei, care a datu salb'a ei de galbeni ucigasiloru. De dóue ori planulu loru nu reesí, si Stanescu esí din compania. In tómn'a anului 1859 inse, Mihaila si Partheile, gasindu pe Popoviciu durmindu la marginea Muresiului, lu-tocara cu securi si aruncara cadavruulu in Muresiu. In tómn'a viétoria socia ucisului se mutá in cas'a preotului in calitate de económa. Culpabilii dóue ori fure prinsi, dar din lips'a dateloru indestultorie, urmarirea se sistá, — pana ce in 1872 comisariulu r. conte Ráday investigá de nou caus'a. Culpabilii recunoscara crim'a loru, numai Maria Radulescu negá complicitatea, cu tóte cá ceialalti i spuneau tóte in fatia. — Tribunalulu din Aradu condemná pe Cociuba la inchisóre pe tóta viéti'a, pe Maria Radulescu la 20, pe Mihaila si Partelie la 15 si pe Stanescu la 5 ani. Tabl'a regésca din Budapesta scaritiandu pedéps'a lui Cociuba la inchisóre de 20 ani, si a Mariei Radulescu la 16, in celelalte privintie aprobá sentinti'a forului primu. Tribunalulu supremu, in siedinti'a sa din septeman'a trecuta, condemná pe Cociuba la inchisóre de 20 ani, pe Stanescu la 3, si pe Maria Radulescu o absolvá, — ér pe Mihaila si Partelie i judcá la mórte prin stréngu.

(Doi noi advocati romani.) Dlu Toma Rosiescu Veres, concipistu ministerialu, si dlu Ioanu Popu v. notariu comit. in Biharia, facura dílele trecute censura advocatiale.

Bucataria.

× (Cum te poti saturá fara bani.) Unu Perdevér'a din Paris a descoperitu si mijloculu acest'a. Elu adeca aduna o multíme de góngi si intra cu ele in o ospetaria. Si-cere supa. Elu manca cu apetitu. Candu e chiar pe la gatate, de odata scóte o esclamatíune de grétiá. Ospetariulu numai decátu alérga la elu. „Asié se servesce la dta?“ — i díce Perdevéra, aretandu-i o góngá in remasíti'a supei. „Nu strigá, dle“, — lu-liniscese ospetariulu, — „o mica nebagare de séma... Dta mi-gonesci óspetii.“ — „Cátu am sè platescu?“ — intréba Perdevéra bendu cu furia unu pocalu de vinu de Bordeaux. „Ah! nimica, chiar nimica. Te rogu numai sè taci si nu spune nimeni ce ai patítu la mine!“ Perdevéra parasesce cu demnitate ospetari'a, apoi intra in alt'a; acolo si-cere pesce, si istori'a cu góng'a se repete. Astu-felu merge elu din ospetaria in ospetaria, pana ce in fine se satura fara bani.

× (Unu principe, care totu-si nu e cavaleru.) Principele Sapiéha, precum scrie diuariulu „N. W. F.“, e unu omu fórte sgârcitu, care numai dupa meditatiuni adanci scóte vi'unu cruceriu din pusunariu. Ce mare fu dara mirarea tutuvora, candu intr'o dí unu servitoriu imbracatu in fracu chiamá o multíme de óspeti la prandiu. Se si infatísiara toti. Prandiulu a fostu splendidu. In alta dí inse suprinderea fu si

mai mare, cá-ci unu altu servitoriu alu principeluiu amblá pe la toti óspetii, rogandu-i a platí pentru o curvorta cáte — 12 fl.

Suvenirea mortiloru.

† (Monumentu pentru Ana Davila.) Câte-va dómne din Bucuresci au adresatu catra surorile loru unu apelu pentru radicarea unui monumentu in memori'a virtuósei femei Ana Davila, care — precum ni spune apelulu — a fostu cea mai activa si cea mai zelósa din femeile acele, cari si-impunu missiunea cea mai grea si cea mai nobila: innaltierea femeii prin instructiune si educatiune, si prin femeia: innaltierea omului si a intregi societáti.

† (Franciscu Nemesiu,) teologu de anulu III-le in Blasiu, a repausatu la 18 maiu in etate de 24 ani.

† (Atanasíu Grabovschi,) cetatianu romanu si proprietariu in Budapesta, a repausatu la 24 maiu in etate de 47 ani.

A esítu de sub tipariu

in editur'a „Familiei“ la Budapesta:

„N o v e l e“,

de Iosifu Vulcanu, tomulu alu treile:

Pretiuulu 1 fl.

Cuprinsulu acestui tomu: Fantasia si descoptare, — Marti sér'a, — Biografi'a unui arbore, — Vezinas, ducele lui Decebal, — Fíic'a banditului.

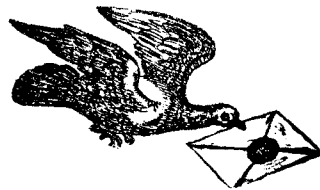
Totu in editur'a „Familiei“ se mai afla de vendiare tomulu antáiu si alu doile din acésta publicatiune de „novele“ originale.

Cuprinsulu tomului antáiu: Doi morti víi, — Anima pentru anima, — Amoru si ambitíune.

Cuprinsulu tomului alu doile: Pricoliciulu, — Resbunarea nevestei.

☞ Pretiuulu tomului antáiu si alu doile e cáte 50 cr.

Post'a Redactiunii.

☞ La mai multi. Noi n'amú deschisu prenumeratiune la tomulu alu treile din „Selavulu Amorulú“, — ei la tomulu alu treile din „Novele“, precum se vede mai susu.

☞ Porumbii veduvei. Catu mai curendu. Dóra in nrulu viétoria Argintulu. Nu va remané multa nepublicatu. Celalalte inca voru urmá din candu in candu.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Calea tieri nr. 39.

☞ Exemplare complete mai avemú din inceputulu anului. ☞